

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/4/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

19/2018. (I. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. január 4-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2018. január 25-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2017. január 4-én elektronikus úton előterjesztett panaszában előadta, hogy 2016. december 30-án az alattuk lakó család folyamatosan hangoskodott, ezért éjjel háromnegyed egy körül édesapja rendőri segítséget kért. A bejelentést követően több mint háromnegyed órával kérkező járőr azonban nem intézkedett érdemben, mivel szerinte nincs olyan csendrendelt, amire a panaszosék hivatkoznak. Másnap reggel észlelte a panaszos családja, hogy a szomszédok bedobálták hozzájuk a cigarettacsikkeket, és ezáltal több helyen kiégették a bútoraikat. A panaszos ekkor felindultságában 2-3 alkalommal belerúgott a szomszéd ajtajába. Ezt követően nem sokkal a panaszost a rendőrök előállították, az intézkedő rendőr pedig megfenyegette a panaszost, hogy amennyiben nem megy velük, akkor bilincsben fogják elvinni. A panaszost kb. 3 óra időtartamban „fogdára” helyezték. A panaszost felháborítja, hogy a csendháborító és mások vagyonában kárt tevő szomszédokkal szemben nem intézkedett a rendőrség, őt pedig előállították. Egyúttal felveti a vele szemben intézkedő rendőrkapitányság elfogultságát is, mivel több ügyük is volt az elmúlt időben, illetve látta, hogy 1 órával korábban állt egy rendőrautó a közelben, így nem kizárt, hogy a rendőrség korábban beszélt a szomszédjával, de ebben nem biztos, mert csak hallotta a beszédet, de nem látta a beszélő feleket.

2) A panaszos 2017. január 5-én kelt beadványában megküldte az előállításról készült igazolást. Eszerint december 31-én 10 óra 15 perctől 15 óra 2 percig tartott a panaszos előállítása.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

- 3) A panaszos a Testület felhívására 2017. január 14-én kelt beadványában aláírásával is megerősítette a panaszt, és egyúttal tiltakozott az Rtv. szerinti áttétel ellen.
- 4) A panaszos 2017. január 14-én kelt beadványában ismét tiltakozott a az Rtv. szerinti áttétel ellen.
- 5) 2017. január 18-án kelt kiegészítésében a panaszos kifogásolta, hogy a 01020-105/22-2/2016.P sz. határozatot hiába fellebbezte meg, még mindig nem terjesztették fel a megyére az iratokat.²
- 6) A panaszos 2017. február 1-jén ismét kiegészítette a panaszát, és előadta, hogy az ügyében az okozott kárt 150.000 Ft-ban akarják megállapítani, ami valótlan. Továbbá ismételten rendőri részrehajlásra hivatkozik.
- 7) A panaszos 2017. február 2-án kelt beadványában előadta, hogy az ajtó nem vált használhatatlanná, csak kisebb esztétikai károsodást szenvedett és ő csak közepes erővel rúgta meg. Az ajtó állapotáról három képet is csatolt, ezen látható, hogy egy részen kihatott egy kisebb darab (kb. 10 cm hosszú, 1-2 cm széles csík) az ajtó keretes díszrészéből, illetve a másik hasonló díszítő elemén pedig 2-3 kisebb horpadás látható.
- 8) A panaszos 2017. február 7-én kelt beadványában tájékoztatta a Testületet, hogy a 01020-105/22-2/2016.P sz. határozat elleni fellebbezése sikeres volt, mivel a budapesti rendőrfőkapitány új eljárásra utasította a BRFK kerületi rendőrkapitányságot és véleménye szerint ezáltal a Testületet, ezért kérte, hogy a Testület ismétlje meg az eljárást. A panaszos a beadványában megismétli a korábbi panaszügyében tett előadását. Továbbá csatolta a [...]bű sz. hozott lefoglalási határozatot, valamint a gyanúsítási kihallgatásról készült jegyzőkönyvet, a panaszügyében a fellebbezése folytán hozott hatályon kívül helyező határozatot és az ügyészség lefoglalási határozatot, illetve a gyanúsítást hatályon kívül helyező határozatait, illetve az előállításról készült jelentést.
- 9) A panaszos 2017. február 15-én kelt beadványában tájékoztatta a Testületet, hogy a [...] sz. határozat elleni fellebbezése sikeres volt, mivel a budapesti rendőrfőkapitány új eljárásra utasította a BRFK kerületi rendőrkapitányságot, ezért kérte, hogy a Testület is ismétlje meg az eljárást.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendőrség által **2017. november 2-án** rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető az alapjogi biztos megkeresésére írt átiratában előadta, hogy a panaszos édesapjának bejelentésére a BRFK, Tevékenységirányítási Központjának döntése - és a csatolt [...] számú küldési leírás - alapján a BRFK. I kerületi Rendőrkapitányság [...] hívójelű gépkocsizó járőre intézkedett, mivel a BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság területén küldhető szabad kapacitás nem volt.

A hivatkozott küldési leírás alapján a BRFK. I. kerületi Rendőrkapitányság [...] hívójelű gépkocsizó járőre igazoltatást végzett a helyszínen és rendőri jelentést készített, azonban a rendőri jelentés BRFK II. kerületi Rendőrkapitányságra történő beérkezésének a Robotzsaru Neo rendszerben nyoma nincs. A küldési leírás alapján a csendháborítás tényét az intézkedő rendőrijárőr nem állapította meg.

A panaszossal szembeni rendőri fellépést J.J. budapesti lakos által az általános segélyhívószámra tett, majd a helyszínen személyesen is előadott bejelentése indokolta, aki a panaszost 150 000 Ft-os, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény - a továbbiakban Btk. - 371. §. (1) bekezdésébe ütköző rongálás

² A Testült a határozat alapjául szolgáló ügyet 117/2016 (VII. 7.) sz. állásfoglalásában vizsgálta, amelyben alapjog sérelmet az intézkedés kapcsán nem állapított meg.

vétségének elkövetésével vádolta meg, amely cselekményt a helyszínen panaszos is elismert. Az intézkedés jogalapja az 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban Rtv.) 33. §. (1) bekezdés a, pontja volt A rendőri jelentés alapján az elfogás célja a bejelentett bűncselekmény elkövetésén tetten ért és azt beismerő panaszos elszámoltatása volt a bűncselekménnyel összefüggésben. A panasossal ez közölve lett, hiszen a gyanúsításra a helyszínen és később a büntetőeljárásban történő kihallgatása során is beismerően nyilatkozott.

A rendőri intézkedés először a bejelentő meghallgatásával kezdődött, majd a megrongált bejárati ajtó szemrevételezésével és a külső tanúk szóbeli meghallgatásával folytatódott. Ezt követően panaszos és közvetlen hozzátartozói is meghallgatásra kerültek. A rendőri intézkedés 2016. december 31-én 10 óra 15 perckor kezdődött és tárgynapon 15 óra 2 perckor a panaszos szabadításával fejeződött be. A személyes szabadság korlátozásának kezdetén 2 fő rendőr intézkedett a panasossal szemben. A panaszos együttműködő magatartást tanúsított, a cselekményét elismerte.

2016. december 31-én 15 óra 2 perckor a panaszos a [...] Bt. számú jegyzőkönyv alapján, büntetőeljárásban a Btk. 371. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő kisebb kárt okozó rongálás vétségének megalapozott gyanúja miatt, gyanúsítottként került kihallgatásra 2016. december 31-én 13 óra 37 perctől 13 óra 56 percig, majd bűnügyi nyilvántartásba vételhez szükséges biometrikus adatok levételére került sor. Panaszos meghallgatására azért került csak sor az elfogás kezdetétől számított három óra múlva, mert előtte a sértett meghallgatását és a helyszín szemléljét végezte el hatóság a büntetőeljárásban. A panaszos (gyanúsított minőségben) kihallgatását megelőző időszakra a BRFK kerületi Rendőrkapitányság előállító helyiségébe került elhelyezésre. A panaszos által aláírt és csatolt nyilatkozatok alapján – Sz. Zs. Z. kapott tájékoztatást jogorvoslati lehetőségeiről és azokkal teljes egészében élt is.

2) A szabálysértési feljelentésben az intézkedő rendőr előadta, hogy 2016. december 31-én 8 órától 20 óráig gépkocsizó járőrszolgálatot látott, el a Budapesti [...] Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén a TIK.- alárendeltségében B. Z. r. törm-mel.

9 óra 45 perckor a B. Központ azt az utasítást adta, hogy jelenjen meg a N. út [...] sz lakásában, mert onnan bejelentés érkezett, hogy az erkélyükön valaki kitégette a pokrócot.

A helyszínre 9 óra 50 perckor érkezett meg F. I. r. őrm., ahol felvette a kapcsolatot a bejelentővel (a panaszos édesapjával), aki elmondta, hogy aznap 00 óra 45 perckor bejelentést tettek a rendőrségre, hogy az alattuk lévő lakásban hangos zene szól, ott hangosan mulatoznak, a helyszínre intézkedni kikerülő járőrök távozása után a zenét még hangosabbra vették, majd reggel 8 óra 30 perckor tapasztalták, amikor az erkélyre kimentek, hogy az ott található heverőre lerakott pléden valamint szivacs anyagú párnán 1-1 db feltehetőleg cigarettacsikk által okozott égésnyom van, valamint az ágy mellett a földön 2 db cigarettacsikket találtak. Kérdésre elmondta, hogy a cigarettacsikkeket már a földről felvették abból egyet kidobtak, a másikat pedig beletettek egy táliba.

A helyszínt megtekintette a r. őrm és megállapította, hogy a pléden valamint szivacs párnán 1-1 db égésnyom látható, mely feltehetőleg cigarettacsikk okozott. A bejelentő kérdésre elmondta, hogy az alsó szomszédal már régebb óta nem értenek egyet folyamatos az ellentét közöttük. Továbbá elmondta azt is, hogy sem ők, sem a felettük lévő szomszédjuk nem dohányoznak. Rongálással okozott kár 30.000 Ft.

A helyszínen meghallgatta az alsó szomszédot, J.J.-t, aki elmondta, hogy előszilveszteri összejövetelet szervezett két ismerősével, akikkel normál emberi hangon beszélgettek, illetve iszogattak. Kérdésre elmondta, hogy sem ő, sem a vendégek nem dobáltak semmit a felső szomszéd erkélyére, továbbá arról nem is volt tudomása.

A helyszínen megtekintette J.J. hamutálát, melyben a bejelentő erkélyén talált cigarettacsikkal megegyező csikket nem talált. Fenti személyeket a KIR.-ben ellenőrizte, melyben nem szerepeltek. A helyszínen tér- illetve biztonsági kamerarendszer kiépítve nincs. Történeteket jelentette a Buda Központ felé, majd engedélyével elhagyta a helyszínt.

3) Az elfogásról készült jelentés rögzítette, hogy a panaszost 10 óra 15 perckor az Rtv. 29.§ alapján igazoltatták, majd ruházatát az Rtv. 31. § alapján átvizsgálták, illetve 33.§ (1) bekezdése a) pontja alapján előállították.

Az események rövid leírásaként a jelentés rögzíti, hogy F. I. r. törm. és a B. Z. r. őrm. 2016.12.31.-én 08 óra 00 perctől 20 óra 00 percig gépkocsizó járőrszolgálatot látott el a Budapest kerület illetékességi területén.

A B. Központ utasítására 9 óra 50 perckor megjelentek a N. [...] sz. alatti helyen, ugyanis szabálysértési értékre elkövetett rongálásáról érkezett bejelentés, melyről a helyszínen tanú meghallgatási jegyzőkönyv, szemle jegyzőkönyv, valamint ismeretlen személy ellen szabálysértési feljelentés készült, majd az intézkedés befejezését követően a lakóház 1 emeletén lakó J.J. elmondta, hogy a tárgy napon 9 óra 15 perckor barátaival arra ébredtek, hogy lakásának ajtaját egy ismeretlen személy rugdossa, mely következtében az ajtóban anyagi kár keletkezett, melyet még a rendőrségre nem jelentett be, de rendőri intézkedést szeretne.

Elmondta továbbá, hogy hallották, amint a felettük lakó panaszos szülei kiabálnak, hogy „hagyd abba, ne csináld, gyere el onnan”. J.J. elmondta még, hogy a felettük lakó családdal rossz viszonyban állnak, ugyanis többszöri alkalommal volt már, hogy barátaival kisebb összejövetelt tartottak, és ennek következtében csendháborítás miatt rendőrt hívtak rájuk. Elmondta, hogy 2016. december 30-án 20 óra körüli időben 5 barátjával évszázó kis összejövetelt tartottak, mely következtében csendháborítás miatt ismét rendőrt hívott rájuk a család.

Ezt követően nevezett elmondta, hogy aznap 9 óra 15 perc körüli időben két barátjával arra ébredtek, hogy valaki erőteljesen rugdossa lakásának bejárati ajtaját, valamint a panaszos szülei kiabálnak az emeletről fiúknak. Ezt követően látta, hogy a lakás bejárati ajtajának külső borítása behorpadt, azon lábnyomok találhatóak, továbbá az ajtó keretén lévő műanyag, valamint azon lévő két tartópánt kitört. Nevezett elmondása szerint a rongálási kár kb.: 150.000 Ft.

A helyszínen a történetekkel kapcsolatban meghallgatták a rendőrök a még jelenlévő B. N. Zs-t és P. L-t, akik megerősítették J.J. előadását.

Ezt követően meghallgatták a panaszost, aki kérdésre elmondta, hogy az alattuk lakó J.J. miatt, többszöri alkalommal előfordult már, hogy nem tudtak aludni, ugyanis hangosan hallgatta a zenét, barátaival hangosan kiabált, mulatozott. Elmondta, hogy a 2016.12.30-án este 20 óra körüli időben nevezett J.J. és barátai hangos ivászatba, és zenélésbe kezdtek, mely következtében ismét nem tudott tőlük aludni, nem tudta magát kipihenni.

Ezt követően reggel 9 óra körüli időben fáradtságából, ki nem pihenéséből adódóan, hirtelen felindulásból lement J.J. lakása elé és több alkalommal erőteljesen a bejárati ajtóba rúgott, majd onnan távozott.

Ezt követően meghallgatták a panaszos apját, aki kérdésre elmondta, hogy fia feszült, ingerült állapotban volt ugyanis az este folyamán nem tudott pihenni az alattuk lakók miatt. Ezt követően látta, hogy fia ingerült, ideges állapotban lement az alattuk lakó J.J.-hez. A fia “butaságot csinált akkor, amikor lement”, továbbá elmondta, hogy fiára terhelő vallomást nem kíván tenni.

Fenti személyeket a KIR-ben leellenőrizték a rendőrök, melyben nem szerepeltek. Történeteket jelentették a B. Központ irányába. A helyszínen érdemleges tanút felkutatni nem tudtak, aki a történeteket látta volna.

Ezt követően a történeteket jelentette B. Z. r. őrm. Sz. B. r. őrgy. készenléti csoportvezetőnek, aki elmondta, hogy a panaszost szándékos bűncselekmény elkövetése miatt fogják el és állítsák elő a BRFK kerületi Rendőrkapitányságra, továbbá, a megrongálódott ajtóról készítsék fényképfelvételt, mivel a helyszínre Bűnügyi Technikusok nem fognak menni.

Ezt követően a panaszossal közölte a r. őrm., hogy szándékos bűncselekmény elkövetése miatt elfogja, és előállítja, amit megértett és tudomásul vett. Ezt követően a panaszost 10 óra 45 perckor panasz- és sérülésmentesen átadták a készenléti csoportvezetőnek. A panaszost 10 óra 59 perckor helyezték el az előállító helyiségben.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt.

4) A rendőrség megküldte a küldési naplót, amely releváns többletinformációt nem tartalmaz, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekint.

5) A panaszos gyanúsított kihallgatása a kihallgatási jegyzőkönyv szerint a BRFK kerületi Rendőrkapitányságon 2016. december 31. napon 13 óra 37 perc és 13 óra 56 perc között zajlott. A panaszos nem kívánt vallomást tenni.

6) A panaszos a kerületi kapitányságra is előterjesztett panaszbeadványt, amelyet elbíráló határozatot a rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta. A kapitányságvezető a panaszt elutasította.

7) Az elutasító határozat ellen a panasz határidőn belül fellebbezést nyújtott be, illetve az ügyészséghez is eljuttatta a Testülethez előterjesztett panasszal azonos tartalommal a panaszbeadványát. Tekintettel arra, hogy ezen iratok releváns többletinformációt nem tartalmaznak, a Testület mellőzi az ismertetésüket.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz való jogát, a II. cikkben meghatározott emberi méltósághoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A panaszos előállítása kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

a) A rendőrségi iratok rögzítik, hogy a rendőrök a B. Központ utasítására 9 óra 50 perckor megjelentek a panaszos lakcímén, ugyanis szabálysértési értékre elkövetett rongálásáról érkezett bejelentés, melyről a helyszínen tanú meghallgatási jegyzőkönyv, szemle jegyzőkönyv, valamint ismeretlen személy ellen szabálysértési feljelentés készült, majd az intézkedés befejezését követően a lakóház emeletén lakó J.J. elmondta, hogy a tárgy napon 9 óra 15 perckor barátaival arra ébredtek, hogy lakásának ajtaját egy ismeretlen személy rugdossa, mely következtében az ajtóban anyagi kár keletkezett. Ekkor hallotta, hogy a velük rossz viszonyban álló családból az apa kiabál fiának, hogy mit csinál. Előadását a lakásban tartozkodó másik két fél is megerősítette. A rendőrök ezt követően meghallgatták a panaszost és az édesapját az ügyben. A panaszos beismerte a cselekményt. Ezt követően elfogták és előállították az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

A rendőrségi iratok szerint a panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján állították elő. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozik-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvitel után, de még az elvitel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszínről távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj *folyamatos* szemmel tartása és *megszakítás nélküli* üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. B. E. – Dr. M. Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy *üldözés során* elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.]

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanú, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve.

A tettenérés további, hasonló jelentőséggel bíró tartalmi elemét magyarázza a 13/2013. számú büntető elvi határozat (EBH2013. B.13.). A Kúrai magyarázata szerint a „Be. 127. § (3) bekezdése a bűnüldözésre jogosult hatóságnak nyújtott civil jogsegély, aminek lényege, hogy *az elkövetőt elfogó, visszatartó* személy a hatósághoz képest helyzeti előnyben van, viszont törvényileg engedélyezett magatartása fejében sem lesz cselekménye hatósági, hanem megmarad magáncselekménynek. [...] Kétségtelen, hogy az *elfogás, visszatartás fizikai ráhatást* jelent, éppen ezért különösen vizsgálendő, hogy az irányadó tényállás szerinti történések azokon a kereteken belül maradnak-e, amelyeket a jogalkotó a Be. 127. § (3) bekezdése esetében meghatároz. A tettenérés feltételezi a bűncselekmény észlelését; és ahhoz képest a cselekményt éppen elkövetőnek, az éppen eltávozó elkövetőnek, és az eltávozó elkövető üldözésből való elfogását, ekként visszatartását. Tettenérés alatt értendő, ha a cselekmény az adott személy – a tettenérő – szeme láttára, észlelése mellett történik; olyan fizikai közelségben, amikor reális lehetősége van az elkövetéshez férni, az elkövetőt elérni, az elkövető után eredni. Mindez a forró nyom, az időveszteség nélküli üldözés lehetősége; és éppen ezen alapul a társadalmi elismertsége.”

A Kúria fenti magyarázata alapján megállapítható, hogy a tettenérésnek *a folyamatosság, a megszakítás nélküliség* mellett szükségszerű eleme az is, hogy annak keretében sor kerüljön az elkövető *fizikai ráhatással történő üldözésére, elfogására, visszatartására*. Amennyiben az elkövető fentiek szerint leírt nyomon követhetősége megszakad, vagy ha vele szemben nem kerül sor – jellemzően fizikai ráhatással – üldözésre, visszatartásra, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Mint hogy az előállítás az egyik legsúlyosabb jogkorlátozással járó intézkedés, amelyre az Rtv. lehetőséget biztosít a rendőr számára, a Testület álláspontja szerint az ezen intézkedésekre irányadó rendelkezéseket – az Rtv. 2. §-ában foglalt, az emberi méltóság és általánosságban az emberi jogok védelmével kapcsolatos rendőrségi kötelezettség minél teljesebb érvényesülése érdekében – megszorítóan kell értelmezni, és különös gondossággal kell értékelni, hogy megvalósulnak-e azok a körülmények, amelyeket az Rtv. a 33. § (1) bekezdése szerinti – azaz mérlegelés nélkül kötelező – szabadságelvonás feltételeként a törvény megfogalmaz.

A Testület az eset ennek megfelelő értékelése alapján úgy ítélte meg, hogy a panaszos vonatkozásában a tettenérés nem valósult meg. A panaszos cselekményét több fültanú is figyelemmel kísérte. J.J. és a barátjai hallották a rúgásokat, illetve panaszos apját, ahogyan a fiát dorgálja, ugyanakkor a panaszos cselekményét senki sem látta, illetve a panaszos anélkül hagyta el a helyszínt, hogy bárki visszatartotta vagy üldözte volna. A Testület álláspontja szerint a jelen tanúk közrehatása következtében részlegesen ugyan megvalósult az a folyamatos figyelemmel kísérés, ami a tettenérés megállapításához szükséges; a jogintézmény másik fent utalt eleme ugyanakkor bizonyosan nem teljesült, mivel a konkrét szituációban nem került sor az elkövető üldözésére, elfogására vagy visszatartására.

Mivel tehát a Testület álláspontja szerint a panasz alapjául szolgáló esetben nem történt tettenérés, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjára való hivatkozás a panaszos előállításához bizonyosan nem biztosított kellő jogalapot.

A Testület álláspontja szerint ugyanakkor az előállítás körülményeinek további vizsgálata szükséges ahhoz, hogy a személyi szabadság korlátozásának jogszerűségében is állást lehessen foglalni. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja ugyanis tettenérés hiányában is lehetőséget biztosít a rendőrnek az előállításra, ha a bűncselekmény elkövetésének – akár minimális szintű – gyanúja fennáll („a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, [...] aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható”). Márpedig a rendőrség által megjelölt tettenérés szükségszerűen magában foglalja a bűncselekmény elkövetésének gyanúját is, hiszen bűncselekmény gyanújának hiányában a tettenérés fogalmilag kizárt. A Testület megítélése szerint ezért – bár a panaszolt esetben a tettenéréshez szükséges folyamatosság nem volt megállapítható – a rendőrség által megjelölt kötelező előállítási okban szükségszerűen benne foglalt opcionális előállítási ok, a bűncselekmény elkövetésének gyanúja felmerülhet a tárgybeli esetben. Ezért – noha a rendőrség az előállítás jogalapjának megjelölése körében az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontjára kifejezetten nem hivatkozott – a Testület szükségesnek tartotta megvizsgálni, hogy a fenti jogszabályhely alapján a panaszos előállítása jogszerű lehetett-e.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja – szemben a tettenérés esetével – mérlegelési jogot biztosít a rendőrnek a tekintetben, hogy a körülmények figyelembe vétele mellett az intézkedés alá vontat előállítsa-e vagy sem. Annak megállapításához, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja megfelelő jogalapként szolgálhatott-e a panaszos előállításához, azt kell megállapítani, hogy a bűncselekmény gyanúja fennállhatott-e. Ezt a Testület kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntetőeljárást lefolytató hatóság szerepét (tehát nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt), azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény bizonyos fokú értékelését olyankor, amikor annak jogalapjaként a rendőrség bűncselekmény gyanújára hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület a bűncselekmény elkövetésének kérdésében való állásfoglalás nélkül azt vizsgálta, hogy a gyanúnak az adott intézkedéshez szükséges foka fennállt-e.

Mivel a rendőrségre rongálásról érkezett bejelentés, és a kitért rendőröknek a bejelentő által feltételezett elkövetőként megjelölt személy a panaszos által elkövetett rongálásról is beszámolt. A tanúk szintén megerősítették az előadását, továbbá a panaszos nem is tagadta azt, hogy elkövette a cselekményt, a Testület álláspontja szerint a bűncselekmény elkövetésének az előállításához

minimálisan szükséges fokú gyanúja fennállt, a rendőrségnek tehát az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja kellő jogalapot biztosított a panaszos előállításához.

A jogalap megléte azonban önmagában nem teszi a rendőri intézkedést jogszerűvé. Az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelménye értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Mivel az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja mérlegelési jogot biztosít a rendőrnek annak eldöntésekor, hogy előállítja-e a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt. E mérlegelés során figyelemmel kell lenni az arányosság követelményére – amennyiben e követelmény nem érvényesül, úgy a megfelelő jogalap megléte mellett is jogszerűtlenné válik az intézkedés.

Az arányosság megítélésékor a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető. A Testület erre a kérdésre nemleges választ adott. A Testület erre a kérdésre nemleges választ adott. A panaszos családja maga hívta a rendőrséget, a panaszos az épületet nem kívánta el elhagyni, a cselekményt a helyszínen maga sem vitatta. Mindezek alapján kizártnak tűnik, hogy a panaszos a rendőrség kérésére (vagy idézésére) nem ment volna be magától a kapitányságra és ne tett volna vallomást az ügyben. A szabadságelvonás tehát nem hordozott magában olyan előnyt, amelyet egy lényegesen kevésbé korlátozó rendőri cselekvéssel (a panaszosnak a kapitányságra való behívásával, esetleg későbbi – akár az ügy egyszerű megítélése miatt a bíróság elé állítás esetén 30 napon belül – idézésével) ne lehetett volna elérni.

Erre való tekintettel a Testület megállapította, hogy a panaszos előállítása – bár annak jogalapja megvolt – nem felelt meg az arányosság követelményének, így a panaszos személyi szabadságának jogellenes korlátozását valósította meg.

Tekintettel arra, hogy már magát az előállítást is alapjogot sértőnek ítélte, a Testület általában nem végezte el az intézkedés időtartamának elkülönült értékelését.

2) A panaszos sérelmezte a rendőrök hangnemtét az intézkedés során.

A Testület a panasz ezen része kapcsán emlékeztet az Rtv. fentebb hivatkozott 2. §-ára. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Független Rendőri Szakszervezet főtitkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtitkárának a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, 2007. július 4-én Budapesten kelt közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a rendőrök által követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrrre vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „[t]udatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg a tv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezeten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük

szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.” Az országos rendőrfőkapitány 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. sz. határozatában ezzel a megközelítéssel egyetértett, és azt is kimondta, hogy még az intézkedés alá vontak „provokatív, durva, sértő magatartása sem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A jelentések szerint az intézkedő rendőrök kulturáltan és szakszerűen kommunikáltak a panaszossal.

Ezzel szemben a panaszos arrogáns hangnemről számolt be.

A jelen esetben a panaszos, illetve az intézkedő rendőr előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel a rendőrök által alkalmazott hangnem tekintetében.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület álláspontja szerint nem megvalósult a tettenérés, viszont fennállt a bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, így az előállításhoz szükséges jogalap ugyan megvolt, de a Testület álláspontja szerint az előállítás nem felelt meg az arányosság követelményének, ezért sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga.

A Testület ugyanakkor nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért úgy döntött, hogy a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható

A megvalósult alapjogsértések a Testület megítélése szerint elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2018. január 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZBIZOTTSÁG